

ארגון נוער ארצי

מרכז הדרכה

במעגל השנה

פרשיות השבוע ומועדי ישראל

שבועות תשפ"ה בדוק את ידיעותיך!

שאלות ידע על כתיבת תורה שבכתב ותורה שבעל פה, לחניכי סניפי פרחי הדגל בשיטה אמריקאית, עליך לציין תשובה אחת מתוך שלושת התשובות.

מי כתב את ???

1. "חמשת חומשי תורה"?
(א) הזקנים. (ב) יהושע בן נון. (ג) משה רבינו.
2. את ספר "איוב" כתב?
(א) משה רבינו. (ב) איוב. (ג) חבקוק הנביא.
3. את ספר "יהושע" כתב?
(א) יהושע בן נון. (ב) הזקנים. (ג) השופטים.
4. את ספר "שופטים" כתב?
(א) שמואל הנביא. (ב) יהושע בן נון. (ג) יהוידע הנביא.
5. את ספר "שמואל" כתב?
(א) שמואל הנביא. (ב) עלי הכהן. (ג) השופטים.
6. את "מגילת רות" כתב?
(א) דוד המלך. (ב) עלי הכהן. (ג) שמואל הנביא.
7. את ספר "תהילים" כתב?
(א) אחיה השילוני. (ב) דוד המלך. (ג) דוד המלך ואחיה השילוני.
8. מי כתב את ספר "ישעיהו הנביא"?
(א) חזקיהו המלך וסיעתו. (ב) ישעיהו הנביא. (ג) ירמיהו הנביא.
9. את ספר "הזוהר" כתב?
(א) רשב"י ובנו רבי אלעזר במערה. (ב) רשב"י. (ג) רשב"י ורבותיו רבי עקיבא ורבי טרפון.
10. מי כתב את ה"תרי עשר"?
(א) אנשי כנסת הגדולה. (ב) יהוידע הכהן. (ג) זכריה הנביא.
11. מי כתב את ספר "יחזקאל"?
(א) חזקיהו וסיעתו. (ב) אנשי כנסת הגדולה. (ג) עזרא ונחמיה.
12. מי כתב את ספר "משלי"?
(א) צפניה הנביא. (ב) אנשי כנסת הגדולה. (ג) עלי הכהן.
13. את "שיר השירים" כתב?
(א) שלמה המלך. (ב) דוד המלך. (ג) אנשי כנסת הגדולה.

ארגון נוער ארצי

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

14. מי כתב את "מגילת אסתר"?
(א) אסתר המלכה. (ב) מרדכי ואסתר. (ג) אנשי כנסת הגדולה.
15. את הספרים "עזרא ונחמיה" כתבו?
(א) אנשי כנסת הגדולה. (ב) עזרא ונחמיה. (ג) חזקיהו וסיעתו.
16. מי כתב את ספר "ירמיהו הנביא"?
(א) ירמיהו הנביא. (ב) ישעיהו הנביא. (ג) הושע הנביא.
17. מי כתב את ספר "מלכים"?
(א) ירמיהו הנביא. (ב) ישעיהו הנביא. (ג) מיכה הנביא.
18. מי כתב את "מגילת איכה"?
(א) ירמיהו ישעיהו והנביאים. (ב) ירמיהו הנביא. (ג) זכריה הנביא.
19. מי כתב את "ששה סדרי משנה"?
(א) את סדר מועד ונזיקין כתב ר' יהודה הנשיא ואת 4 הסדרים הנוותרים כתבו רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה.
(ב) את ששה סדרי משנה כתב רבי יהודה הנשיא – רבנו הקדוש.
(ג) את ששה סדרי משנה כתבו רבי ורבן גמליאל.
20. מי כתב את "תלמוד ירושלמי"?
(א) רבי עקיבא ותלמידיו. (ב) רבי חייא. (ג) רבי יוחנן.
21. את הברייתות כתבו?
(א) רב ושמואל – רבי חייא ורבי הושיעא. (ב) רבי חייא ורבי יוחנן. (ג) רב הונא וחביריו.
22. את התוספתא כתבו?
(א) רבי ורבא. (ב) רב ושמואל – רבי חייא ורבי הושיעא. (ג) רבינא ורב אשי.
23. מי כתב את ה"תלמוד בבלי"?
(א) רבא ורב יוסף עם אביו ורבא. (ב) רבינא ורב אשי. (ג) רב הונא וחביריו.

**תם ולא נשלם השבח לבורא עולם שקיים בנו את הבטחתו
שלא תמוש התורה הקדושה לא מפינו ולא מפיו זרענו ומפי זרענו,
וזכינו להיות ממשיכי שרשרת הזהב שלא תינתק לנצח נצחים.**

**בברכת חג שבועות שמח
מרכז ההדרכה**

שאלות מחכימות

לחג שבועות - מתן תורה תשפ"ה

- א. שבועות הוא אחד משלושת הרגלים, מדוע אין בו חול המועד כפי שיש חול המועד בפסח ובסוכות?
תשובה:
-
- ב. לדעת כולם מתן תורה היה בשבת קודש, אם כן כיצד יצאו עם ישראל מאוהליהם להר סיני וחזרו, יוצא שיצאו מחוץ לתחום והלכו יותר מאלפיים אמה?
תשובה:
-
- ג. באיזה ימים בשבוע לא יחול חג השבועות לפי הלוח הקבוע?
תשובה:
-
- ד. בזכות איזה אמירה זכו עם ישראל לקבל את התורה [אין הכוונה לאמירת "נעשה ונשמע"]?
תשובה:
-
- ה. מדוע אין אומרים בתפילת העמידה בשבת כפי שאומרים במועדי ישראל "אשר בחר בנו מכל עם ורוממו מכל לשון"....?
תשובה:
-
- ו. מאיזה פסוק בתורה לומדים שזכירת מעמד הר סיני היא מצוה?
תשובה:
-
- ז. מדוע קוראים את מגילת רות בחג השבועות [לפחות 2 טעמים]? ומתי קוראים את מגילת רות בחוץ לארץ?
תשובה:
-

שאלות מחכימות

לחג שבועות - מתן תורה תשפ"ה

ח. לפני שהכהן העולה לתורה מברך ברכת התורה, נוהגים האשכנזים לומר: ומי חיבר את החרוזים? ומי היה תלמיד מפורסם של המחבר?
תשובה:

איך נקרא חיבור על מנין המצות שנוהגים לאמרה לאחר התפילה בשבועות? ומי חיברם?
תשובה:

ט. את הקריאה של עשרת הדברות קוראים בטעמים מיוחדים, איך הם נקראים? ואיך נקראת ההפטרה שקוראים בחג השבועות?
תשובה:

י. באיזה חלק בתפילת שחרית צריך לזכור את מתן תורה?
תשובה:

יא. איזה קרבן היו מקריבים במקדש רק בחג השבועות ולא בחגים אחרים?
תשובה:

חניכים שיענו נכונה לפחות על שבע שאלות, ישתתפו בהגרלה מיוחדת על פרסים יקרי ערך.
נא להעביר אלינו את שמות המצטיינים לאחר בדיקת התשובות.

תם ולא נשלם השבח לבורא עולם שקיים בנו הבטחתו שלא תמוש התורה הקדושה לא מפינו ולא מפי זרענו ומפי זרע זרעינו עד עולם, ונזכה להיות ממשיכי שרשרת הזהב שלא תינתק לנצח נצחים.

בברכת הצלחה וחג שבועות שמח
מרכז ההדרכה

ארגון נוער ארצי

בס"ד

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

202/25

גר הצדק הקדוש אברהם בן אברהם פוטוצקי הי"ד

יום עליתו על המוקד ז' סיון

גר הצדק פוטוצקי הי"ד היה בן למשפחת רוזנים ואצילים פולנים, נתגייר באמסטרדם ונקרא שמו אברהם בן אברהם שב לפולין וגר בסמוך לווילנא, בעקבות הלשנה נאסר ונידון לשריפה וביום ב' דחג השבועות שנת תק"ט נעקד על קידוש ה' בשריפה בעיר וילנא, סביב למדורה עמדו המוני גויים שבאו לראות בשריפתו כשעולה למוקד בחיך רחב מברך בשם ובמלכות את ברכת קידוש ה' – "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם על קידוש השם" יהודי וילנא שיחדו את הממונים וקבלו תמורת כסף רב את אפרו הק' וקברו אותו בבית העלמין, לימים נטמן לידו הגאון מווילנא זצוק"ל.

אביו של הגרף פוטוצקי היה דוכס העיר לאנצהוט והסביבה. בילדותו למד אצל הכמרים לימודי מדע ועיניני דתם וגם למדו עמו כתבי הקודש של התורה הקדושה, הנער שהיה חכם וכשרוני נטע מילדותו לתורת ישראל ופקפק בעיניני דתם, דת הנצרות הרומית. והרבה פעמים היה שואל את מלמדיו שאלות שלא ידעו לענות.

כשהבינו הכמרים כי הנער דעתו נוטע לדת ישראל החליטו ביניהם להעלים ממנו את חומש ויקרא ששם כתובים מצוות רבות ועיניני קדושה אשר יוכלו לנטוע שורש נאמן בלב הנער לדת ישראל, אבל גם תחבולה זו לא עזרה לכמרים והנער בשלו להשכיל ולהבין אך ורק את תורת ישראל בכפר גר יהודי שהיתה לו בית מזיגה הי"ש. וממנו למד עיניני היהדות ואותו שאל שאלות בנושא התורה ובעיקר בחומש ויקרא שהעלמו ממנו ומשם למד דיני טומאה וטהרה, ובהגיע לדיני מקוה התפלא הנער כיצד מים יכולים לטהר מטומאה וטבל במקוה, וכשעלה מטבילתו הרגיש כי נתהפך לאיש אחר והרגיש בקדושה גדולה וליבו בערה כאש לקבל עליו דת ישראל – הנער גילה את דעתו לחברו המוזג וכי הוא רוצה לברוח לעיר אחרת רחוקה ושם יכנס בברית ודת ישראל וכך עשה ושם ישב על התורה והעבודת ה', ושם עלה ונתעלה במעלות קדושת התורה.

פעם אחת ראה כי בחור אחד מדבר עם חברו בשעת התפלה בעת שהיו התפילין בראשו, וכו' ויוכח אותו אברהם בן אברהם ויחר להנער עבור התוכחה ואז החליט הרשע המרושע לעשות דבר נורא ולנקום בנער הגר על שנוף בו והוכיחו, והלך והלשין לשלטונות שזה הנער הוא בנו של הגרף ובן אצילים, והודיעו להוריו ומיד נשלחו שוטרים ותפסו אותו לבית המושל ושלחו הוריו כמרים ונכבדים לשכנעו שישב לדת הנוצרים ולא "יגרום להם בושה ואברהם גר הצדק לא הסכים לשמוע והוא באחת כי תורת היהודים היא אמונתו הקדושה ובעבורה הוא מוכן למסור נפשו.

וכאשר ראו הכומרים והוריו כי דבריהם לא ישאו פרי חרצו עליו משפט מות לשריפה, וגר הצדק קיבל את הדין באהבה ובשמחה.

מובא בספר "דברי הימים" שאחת הסיבות שהחליט להתגייר, כי אביו הרשע הגרף היה מנהגו להתעלל ביהודים, פעם בליל שבת ראה שאביו שיכור מכה מכות נמרצות וגם כלביו התנפלו והזיקו ביהודי כשאורחיו של הגרף צוחקים ונהנים מהמחזה המכפיר ומוסיפים מכות ביהודי האומלל היהודי מבקש שיתנו לו ללכת לביתו להתארגן לכבוד שבת, אחר "ההצגה" והמכות עד זוב דם ברח היהודי כל עוד נשמה באפו ורץ לביתו התרחץ לכבוד שבת, עשה לו תחבושות לבש בגדי שבת וקבל פני שבת מלכתא, בנו של הגרף כיון שהיתה בו נשמה גבוהה, לא היה לו מנוח מהאכזריות של אביו שהכה את היהודי וכו' הכין תחבושות וסמי מרפא מבית הגרף לקח חבילות תבלין ותחבושות והלך לבית היהודי, חשב שימצא את היהודי שוכב במטתו ומתגלגל ביסורים, מה מאוד נשתומם כאשר נתקרב להבית, וראה נרות דולקים והיהודי עומד כמלך בבגדים יפים ועושה קידוש ומשפ' מסביבו בפנים מאירות. והיה פלא בעיניו איך אדם שלפני זמן קט היה במדריגה שפילה שכלבים קרעו את

202/25

בשרו ונתעלה עתה לדרגת מלכות דבר זה עשה עליו רושם כביר וסייע לו במחשבתו להתגיייר ולהיות חלק מהעם היהודי. (דברי הימים)

שאלו פעם את הגרף פוטוצקי הי"ד מדוע עזבת את בית המלכות היה לך את כל תענוגי העולם ? ענה להם הגר: לולי עשיתי זאת בשיבל תענוג אחד: דיינו. בליל שבת קודש כאשר נרות השבת כבים וריחם החרוך מתפשט באויר החדר ריח זה בשבילי הוא תענוג עצום ונפלא יותר מכל תענוגי העולם הזה... (משה איש האלוקים)

הגר"א זי"ע התרגש מאוד כששמע על מסירותו של הגר צדק ושלח דברי עידוד לתוך בית הכלא בוילנא ואיחל לו שיחזיק מעמד, הגר"א שהיו בו כוחות קדושה אדירים שלח לו שיוכל להשתמש בשמות הקודש על פי סודות הקבלה ויוכל להצילו מידי מעניו, אולם כשמסרו הדברים לצעיר האמיץ דחה את ההצעה "מאז הכרתי אלקי אמת אני מתפלל מתי תגיע מצוה זו של קידוש השם לידי ואין ברצוני לוותר עליה תמורת הצלת הגוף. (גדולי הדורות)

הגר"א זי"ע ביקר אצל הגר בבית הסוהר ומצאו בוכה אמר לו הגאון פליאה בעיני הלא אתה הולך למות על קידוש ה' ומדוע תבכה? אדרבא צריך אתה לשמוח על שזכית לקדש שמים ברבים? השיב לו הגר צדק, לא על גורלי אני בוכה אלא על שלא זכיתי להשתרש בישראל אין לי אב ובנים ואחים בישראל.

אמר לו הגאון זי"ע"א יש מדרש על הפסוק: "אני ראשון ואני אחרון", אני ראשון שאין לי אב ואני אחרון שאין לי בן, ביאור הדברים: אני ראשון למי שאין לו אב בישראל ואני אחרון לי מי שאין לו בן, אני טוב לו מעשרה בנים, (תולדות בית"ה בוואלוזין)

מדהימים ומפליאים דברי הגר אודות אותו בחור מלשין שפל אם רק אזכה לזכות כלשהי בעולם האמת, לא אנוח ולא אשקוט עד שיעלה בידי להביא את המלשין לחיי העוה"ב: שהרי הוא אשר זיכני באושר הגדול להישרף על קדושת השם הגדול (גדולי הדורות)

סיפר מרן רבי אהרון קוטלר זצ"ל כאשר הועלה הגראף פוטוצקי הי"ד על המוקד הלך בעל "ייסוד ושורש העבודה" בהחבא אל אותו מקום בו הכינו את המוקד והתחבא בסתר בין העצים כדי להיות נוכח באותו מעמד ואף על פי שהיה בהליכתו בין הגויים ביום כזה סיכון נפשות שמא יתפס על ידם מכל מקום איתן היה בדעתו להמצא בשעת מעשה, מפני שהגר צדק אמור לברך ברכת קידוש ה' בשם ומלכות ורצונו של בעל "ייסוד ושורש העבודה" לומר אמן אחר ברכה מיוחדת זו (שימוש חכמים)

הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלונים זי"ע"א סיפר בעת שעלה הגר צדק פוטוצקי הי"ד על המוקד וקידש שם שמים – ראו יונה פורחת מהאש ועולה למעלה.

וכן צעק: משה אמת ותורתו אמת.

בשם הגרש"ז אויערבך זי"ע מובא גם "בהליכות שלמה" ששמעו איש מפי איש בשם הגר"א זי"ע"א שבשעה שנשרף גר הצדק בקע שלהבת אש ממערת המכפלה והסט"א איבדה מכוחה ובאותו שעה נחלשה טומאת ידים של שחרית.

זכותו הגדולה תגן עלינו.